Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

24. května 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Naléhavé řízení o předběžné otázce — Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech — Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV — Evropský zatýkací rozkaz — Článek 4a odst. 1 — Postupy předávání mezi členskými státy — Podmínky výkonu — Důvody, pro které je možné odmítnout výkon — Výjimky — Povinný výkon — Trest uložený v nepřítomnosti — Pojmy ‚osobní předvolání k soudu' a ‚úřední oznámení jiným způsobem' — Autonomní pojmy unijního práva"

Ve věci C-108/16 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (Soud v Amsterodamu, Nizozemsko) ze dne 24. února 2016, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, v řízení týkajícím se výkonu evropského zatýkacího rozkazu proti

Pawłovi Dworzeckému,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, A. Arabadžev, C. Lycourgos, E. Juhász a C. Vajda, soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. dubna 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Pawła Dworzeckého J. Doboszem a A. de Boonem, advocaten,

— za nizozemskou vládu M. Bulterman, M. Noort a B. Koopman, jako zmocněnkyněmi,

— za polskou vládu J. Sawickou a M. Pawlickou, jako zmocněnkyněmi,

— za vládu Spojeného království V. Kaye, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s J. Holmesem, barrister,

— za Evropskou komisi R. Troostersem a S. Grünheid, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. května 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: nizozemština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).

2 Tato žádost byla předložena v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu v Nizozemsku, který vůči P. Dworzeckému vydal Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Okresní soud v Zelené Hoře, Polsko).

Právní rámec

Unijní právo

3 Body 5 a 7 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584 znějí:

„(5) [...] [Z]avedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. […]

[…]

(7) Jelikož cílů týkajících se nahrazení systému mnohostranného vydávání založeného na Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 nelze dostatečně dosáhnout jednostranným jednáním členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu a účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Rada přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity ve smyslu článku 2 Smlouvy o Evropské unii a článku 5 Smlouvy o založení Evropského společenství. V souladu se zásadou proporcionality ve smyslu článku 5 [ES] toto rámcové rozhodnutí nepřekračuje rámec toho, co je pro jeho dosažení nezbytné.“

4 Článek 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Definice evropského zatýkacího rozkazu a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [EU].“

5 Rámcové rozhodnutí 2009/299 upřesňuje důvody pro odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu v případě, že se dotyčná osoba nezúčastnila jednání soudu. V bodech 1, 2, 4, 6 až 8 a 14 jeho odůvodnění je uvedeno:

„(1) Právo obviněné osoby osobně se účastnit soudního jednání je obsaženo v právu na spravedlivý proces stanoveném v článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva. Tento soud rovněž prohlásil, že právo obviněné osoby osobně se účastnit soudního jednání není absolutní a že obviněná osoba se za určitých podmínek může uvedeného práva ze své vlastní svobodné vůle, výslovně či mlčky, avšak jednoznačně, vzdát.

(2) Různá rámcová rozhodnutí provádějící zásadu vzájemného uznávání pravomocných soudních rozhodnutí neřeší konzistentně otázku rozhodnutí, které bylo vydáno v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně. Tato různorodost by mohla komplikovat činnost právníků a narušit justiční spolupráci.

[…]

(4) Proto je nezbytné stanovit jasné a společné důvody pro neuznání rozhodnutí, která byla vydána v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně. Toto rámcové rozhodnutí má za cíl zpřesnit vymezení těchto společných důvodů, což by mělo umožnit vykonávajícímu orgánu vykonat rozsudek či rozhodnutí i přes neúčast dotyčné osoby na jednání soudu při plném dodržení práva dané osoby na obhajobu. Toto rámcové rozhodnutí neupravuje formy a způsoby, včetně procesních požadavků, kterými má být dosaženo výsledků uvedených v tomto rámcovém rozhodnutí, jež jsou záležitostí vnitrostátního práva členských států.

[…]

(6) Ustanovení tohoto rámcového rozhodnutí, kterým se mění jiná rámcová rozhodnutí, stanoví podmínky, za kterých by uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, neměly být odmítnuty. Jedná se o alternativní podmínky; pokud je jedna z podmínek splněna, poskytuje vydávající orgán vyplněním příslušného oddílu evropského zatýkacího rozkazu nebo osvědčení stanovených v ostatních rámcových rozhodnutích záruku, že požadavky byly nebo budou splněny, což by mělo být pro účely výkonu rozhodnutí na základě zásady vzájemného uznávání dostatečné.

(7) Uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, by neměly být odmítnuty, pokud byla dotyčná osoba osobně předvolána, a tudíž vyrozuměna o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno toto rozhodnutí, nebo pokud jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla. V této souvislosti se rozumí, že dotyčná osoba měla tyto informace obdržet ‚včas', což znamená v dostatečném předstihu, který jí umožní zúčastnit se jednání soudu a účinně využít svého práva na obhajobu.

(8) Právo obviněné osoby na spravedlivý proces je zaručeno v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, jak je vykládána Evropským soudem pro lidská práva. Toto právo zahrnuje právo dotyčné osoby osobně se účastnit jednání soudu. Aby mohla své právo uplatnit, musí dotyčná osoba o plánovaném jednání soudu vědět. Podle tohoto rámcového rozhodnutí by měl každý členský stát v souladu se svým vnitrostátním právem zajistit, aby osoba o jednání soudu věděla, přičemž to musí být samozřejmě v souladu s požadavky uvedené úmluvy. V souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva by při posuzování toho, zda je způsob, jakým je informace poskytnuta, dostačující k zajištění toho, aby dotyčná osoba o jednání soudu věděla, mohla být případně věnována zvláštní pozornost rovněž snaze dotyčné osoby přijímat informace, které jsou jí určeny.

[…]

(14) Toto rámcové rozhodnutí se omezuje na zpřesnění vymezení důvodů pro neuznání v nástrojích, jimiž se provádí zásada vzájemného uznávání. Proto je působnost ustanovení, jako jsou ustanovení týkající se práva na obnovení řízení, omezena na vymezení těchto důvodů pro neuznání. Jejich účelem není harmonizace vnitrostátních právních předpisů. Tímto rámcovým rozhodnutím nejsou dotčeny budoucí nástroje Evropské unie zaměřené na sbližování právních předpisů členských států v oblasti trestního práva.“

6 Článek 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 byl vložen článkem 2 rámcového rozhodnutí 2009/299 a je nadepsaný „Rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně“. Zní takto:

„Vykonávající soudní orgán může rovněž odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že osoba v souladu s dalšími procesními požadavky vymezenými vnitrostátním právem vydávajícího členského státu:

a) byla včas
   i) osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, nebo jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla,

   a
   ii) informována, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní,

[…]“

Nizozemské právo

7 Overleveringswet (zákon o předávání osob, dále jen „OLW“) provádí rámcové rozhodnutí 2002/584 do nizozemského práva. Článek 12 uvedeného zákona zní:

„Předání se odmítne, pokud je účelem evropského zatýkacího rozkazu zajistit výkon rozsudku vydaného v řízení, kterého se obžalovaný nezúčastnil osobně, a pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že v souladu s procesními požadavky vydávajícího členského státu

a) byl obžalovaný včas osobně předvolán, a tudíž informován o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, nebo jiným způsobem skutečně převzal úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděl, a byl informován, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní; nebo

[…]“

8 Písmeno D přílohy 2 OLW, nadepsané „Vzor evropského zatýkacího rozkazu podle čl. 2 odst. 2 OLW“, odpovídá písmeni d) přílohy rámcového rozhodnutí 2002/584.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9 K Rechtbank Amsterdam (Soud v Amsterodamu, Nizozemsko) podal officier van justitie bij de rechtbank (státní zástupce při soudu) dne 30. listopadu 2015 návrh na výkon evropského zatýkacího rozkazu, jejž vydal dne 4. února 2015 Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Okresní soud v Zelené Hoře, Polsko).

10 Tímto evropským zatýkacím rozkazem je požadováno zatčení a předání P. Dworzeckého, polského státního příslušníka s bydlištěm v Haagu (Nizozemsko), za účelem výkonu tří trestů odnětí svobody – a sice jednoho na dva roky, druhého na osm měsíců a třetího na šest měsíců – v Polsku. Druhý a třetí trest musí být odpykán v plném rozsahu, kdežto z prvního zmíněného trestu si P. Dworzecki má odpykat ještě sedm měsíců a dvanáct dnů. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká předání jen pro účely výkonu druhého z trestů odnětí svobody.

11 V souvislosti s tímto trestem je v písmeni D daného evropského zatýkacího rozkazu upřesněno, že dotyčný se nezúčastnil osobně soudního jednání, ve kterém byl vydán rozsudek, jímž byl daný trest uložen. Vystavující justiční orgán proto zaškrtl bod 1 písm. b) v písmeni D formuláře evropského zatýkacího rozkazu, který odpovídá bodu 3.1 písm. b) v písmeni d) formuláře v příloze rámcového rozhodnutí 2002/584 a vztahuje se na případy, kdy „osoba nebyla předvolána osobně, ale jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, takže bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla, a byla informována, že rozhodnutí může být vydáno, pokud se jednání soudu nezúčastní“.

12 Jako informace o způsobu, jakým byla tato podmínka splněna, kterou je třeba podle bodu 4 v písmeni d) uvedeného formuláře upřesnit, je v evropském zatýkacím rozkazu v anglickém jazyce uvedeno:

„Předvolání bylo zasláno na adresu, kterou Paweł Dworzecki uvedl pro doručování úředních písemností, a bylo převzato zletilou osobou bydlící na této adrese, a sice dědečkem Pawła Dworzeckého, v souladu s článkem 132 trestního řádu, který stanoví, že ‚v případě nepřítomnosti adresáta se procesní písemnost předá zletilému členovi jeho domácnosti a v případě nepřítomnosti zletilého člena domácnosti lze písemnost předat i vlastníkovi nebo domovníkovi nemovitosti nebo starostovi obce, pokud se tyto osoby zaváží, že doručovanou písemnost předají jejímu adresátovi‘. Na tutéž adresu bylo zasláno i jedno vyhotovení rozsudku, jež převzala zletilá osoba bydlící na této adrese. Paweł Dworzecki se kromě toho doznal a předem souhlasil s trestem navrhovaným státním zastupitelstvím.“

13 Předkládající soud poznamenává, že nizozemské právo provádějící čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 již dříve vyložil v tom smyslu, že při přezkumu dodržení podmínek stanovených v písmenech a) až d) tohoto ustanovení musí být zohledněno právo vydávajícího členského státu. V této souvislosti, zejména pokud bylo předvolání předáno členovi domácnosti vyžádané osoby, předkládající soud neuplatnil důvod pro odmítnutí výkonu podle článku 12 OLW.

14 Předkládající soud si nicméně klade otázku, zda je takový výklad vnitrostátního práva v souladu s čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584. Má totiž za to, že unijní normotvůrce měl použitím výrazu „v souladu s dalšími procesními požadavky vymezenými vnitrostátním právem vydávajícího členského státu“, který v čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 předchází písmenům a) až d), v úmyslu – a to zejména přívlastkem „dalšími“ – zdůraznit, že účelem rámcového rozhodnutí 2009/299 není harmonizovat právní řády členských států v oblasti trestního řízení týkající se obecně rozsudků v nepřítomnosti a zvláště způsobu předvolávání zejména v trestních věcech, nýbrž jen stanovit společné důvody pro neuznání rozhodnutí vydaných v nepřítomnosti v trestním řízení. Z toho podle něj vyplývá, že výrazy použité v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584 představují autonomní pojmy unijního práva.

15 V souvislosti s výkladem těchto pojmů vyjádřil předkládající soud názor, že podmínky uvedené v čl. 4a odst. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí 2002/584 nejsou v projednávané věci splněny, jelikož nebylo prokázáno, že by P. Dworzecki skutečně převzal úřední informaci o datu a místě jednání soudu.

16 Předkládající soud dále zdůrazňuje, že jím navržený výklad čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 by mohl být přísnější než požadavky vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950. Posledně zmíněný soud zavedl totiž v § 99 a § 101 rozsudku ze dne 1. března 2006, Sejdovic v. Itálie (CE:ECHR:2006:0301JUD005658100), pouze požadavek, aby obžalovaný byl „dostatečně seznámen se stíháním a obviněními, která proti němu byla vznesena“.

17 Za těchto okolností se Rechtbank Amsterdam (Soud v Amsterodamu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jsou pojmy

— ‚byla včas osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí‘

a

— ‚včas jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla‘,

použité v čl. 4a odst. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí 2002/584, autonomními pojmy unijního práva?

2) Pokud ano,
a) jak mají být tyto autonomní pojmy vykládány v obecné rovině a
b) spadá případ, o jaký se jedná v projednávané věci, který se vyznačuje tím, že:

— podle evropského zatýkacího rozkazu bylo předvolání předáno na adrese bydliště vyžádané osoby zletilému členovi její domácnosti, který se zavázal předat předvolání vyžádané osobě,

— evropský zatýkací rozkaz neumožňuje zjistit, kdy, a zda vůbec, vyžádané osobě tento člen domácnosti předvolání skutečně předal,

— prohlášení učiněná vyžádanou osobou na jednání před předkládajícím soudem neumožňují určit, zda se tato včas seznámila s plánovaným datem a místem konání jednání soudu,

pod některý z autonomních pojmů uvedených v první otázce?“

K naléhavému řízení

18 Předkládající soud požádal, aby byla tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce upraveném v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.

19 Na podporu této žádosti zejména uvádí, že P. Dworzecki je v současnosti zbaven osobní svobody až do doby skutečného předání do Polské republiky.

20 Předkládající soud dále uvádí, že odpověď Soudního dvora na předběžné otázky bude mít přímý a určující dopad na délku zadržení P. Dworzeckého v Nizozemsku, protože bez odpovědi Soudního dvora nemůže rozhodnout o předání dotyčného v souvislosti se všemi rozsudky, jichž se evropský zatýkací rozkaz týká.

21 Zaprvé je třeba poznamenat, že se tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká výkladu rámcového rozhodnutí 2002/584, které spadá do oblastí upravených v hlavě V části třetí Smlouvy o FEU, která pojednává o prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Je tudíž způsobilá k projednání v naléhavém řízení o předběžné otázce.

22 Zadruhé, co se týče kritéria naléhavosti, je podle judikatury Soudního dvora třeba zohlednit skutečnost, že dotyčná osoba je v současné době zbavena osobní svobody a její ponechání ve vazbě závisí na vyřešení sporu v původním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 24). Situaci dotyčné osoby je navíc třeba posuzovat ke dni posuzování žádosti o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. února 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, bod 40).

23 V projednávané věci je nesporné, že P. Dworzecki byl k danému datu zbaven osobní svobody. Jeho ponechání ve vazbě navíc závisí na výsledku sporu v původním řízení, jelikož jeho vzetí do vazby bylo nařízeno, jak vysvětlil předkládající soud, v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného vůči němu.

24 Za těchto podmínek čtvrtý senát Soudního dvora dne 10. března 2016 na návrh soudce zpravodaje po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení.

K předběžným otázkám

K první otázce

25 Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 4a odst. 1 písm. a) bod i) rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládán v tom smyslu, že výrazy „osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místě konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, a „jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla“, použité v tomto ustanovení, představují autonomní pojmy unijního práva.

26 Úvodem je třeba připomenout, že rámcové rozhodnutí 2002/584, jak vyplývá zejména z jeho čl. 1 odst. 1 a 2 a z bodů 5 a 7 jeho odůvodnění, má za cíl nahradit mnohostranný systém vydávání založený na Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 systémem předávání odsouzených nebo podezřelých osob mezi justičními orgány za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí, který je založen na zásadě vzájemného uznávání (rozsudek ze dne 5. dubna 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 75 a citovaná judikatura).

27 Rámcové rozhodnutí 2002/584 tedy zavedením nového zjednodušeného a efektivnějšího systému předávání osob odsouzených pro porušení trestněprávních předpisů nebo podezřelých z jejich porušení směřuje k usnadnění a urychlení soudní spolupráce s cílem přispět k uskutečnění cíle, který byl Unii vytčen, a sice stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva založeným na vysoké úrovni důvěry, která musí existovat mezi členskými státy (rozsudek ze dne 5. dubna 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 76 a citovaná judikatura).

28 Podle ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá jak z požadavků jednotného použití unijního práva, tak ze zásady rovnosti, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba nalézt s přihlédnutím ke kontextu

tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudky ze dne 17. července 2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, bod 42 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 15. října 2015, AXA Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, bod 21 a citovaná judikatura).

29 V této souvislosti sice rámcové rozhodnutí 2002/584, a zejména jeho čl. 4a odst. 1, odkazuje výslovně na několika místech na vnitrostátní právo členských států, avšak žádný z těchto odkazů se nevztahuje na pojmy uvedené v jeho čl. 4a odst. 1 písm. a) bodě i).

30 Za těchto okolností je třeba mít za to – jak uvedli všichni zúčastnění, kteří předložili vyjádření k Soudnímu dvoru – že výrazy, kterých se týká první otázka, musí být chápány jako autonomní pojmy unijního práva a vykládány jednotně na celém území Unie.

31 Tento výklad potvrzuje i historie vzniku rámcového rozhodnutí 2009/299. Jak totiž plyne z bodů 2 a 4 odůvodnění, unijní normotvůrce konstatoval, že neexistence jednotné právní úpravy otázek souvisejících s rozhodnutími vydanými v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, by mohla mimo jiné narušit justiční spolupráci, a tak dospěl k závěru, že je nezbytné stanovit jasné a společné důvody pro neuznání rozhodnutí, která byla vydána v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, aniž upraví formy a způsoby, včetně procesních požadavků, kterými má být dosaženo výsledků uvedených v onom rámcovém rozhodnutí a jež jsou záležitostí vnitrostátního práva členských států.

32 Z výše rozvedených úvah vyplývá, že čl. 4a odst. 1 písm. a) bod i) rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že výrazy „osobně předvolána“ a „jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místě konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla“, použité v tomto ustanovení, představují autonomní pojmy unijního práva a musí být vykládány jednotně na celém území Unie.

Ke druhé otázce

33 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 4a odst. 1 písm. a) bod i) rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládán v tom smyslu, že takové předvolání, jako je předvolání dotčené v původním řízení, které nebylo oznámeno přímo dotyčné osobě, nýbrž bylo na adrese jejího bydliště předáno dospělé osobě, která je členem téže domácnosti a která se zavázala jej dotyčné osobě předat, ač z evropského zatýkacího rozkazu nelze zjistit, zda a případně kdy tato dospělá osoba toto předvolání dotyčné osobě skutečně předala, splňuje podmínky stanovené v tomto ustanovení.

34 Podle čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 může vykonávající soudní orgán odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že byly splněny podmínky uvedené v písmenech a), b), c) nebo d) citovaného odstavce 1.

35 Z toho plyne, že vykonávající soudní orgán v zásadě musí – bez ohledu na nepřítomnost dotyčné osoby na jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí – evropský zatýkací rozkaz vykonat, byly-li splněny podmínky stanovené v čl. 4a odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) rámcového rozhodnutí 2002/584.

36 Konkrétně v souvislosti s čl. 4a odst. 1 písm. a) bodem i) tohoto rámcového rozhodnutí má vykonávající soudní orgán tuto povinnost tehdy, když dotyčná osoba byla „osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, nebo když „jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místě konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla“.

37 Vzhledem k cílům sledovaným rámcovým rozhodnutím 2009/299, připomenutým v bodě 31 tohoto rozsudku, je třeba mít za to, že způsoby předvolání stanovené v čl. 4a odst. 1 písm. a) bodě i) rámcového rozhodnutí 2002/584 mají – z důvodu své jasné a společné povahy – zajistit vysokou úroveň ochrany a umožnit vykonávajícímu orgánu uskutečnit předání dotyčné osoby navzdory její nepřítomnosti na jednání soudu, ve kterém byla odsouzena, při plném dodržení práva na obhajobu.

38 Dodržení podmínek předvolání uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) bodě i) rámcového rozhodnutí 2002/584 může totiž dotyčné osobě zajistit včasné převzetí informace o datu a místě jednání soudu a vykonávajícímu orgánu umožnit dospět k závěru, že právo na obhajobu bylo dodrženo.

39 Podmínky stanovené tímto ustanovením rámcového rozhodnutí 2002/584 je třeba vykládat s ohledem na tyto úvahy.

40 Nizozemská a polská vláda, jakož i vláda Spojeného království, mají v podstatě za to, že takové předvolání, jako je předvolání dotčené v původním řízení, spadá pod druhý z případů uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) bodě i) rámcového rozhodnutí 2002/584. S ohledem na cíle rámcového rozhodnutí 2002/584 zastávají názor, že z předvolání, jež bylo v nepřítomnosti jeho adresáta předáno dospělé osobě, která je členem domácnosti dotyčného adresáta a která se zavázala jej tomuto adresátovi předat, lze usuzovat, že tato osoba byla právně dostačujícím způsobem informována o datu a místě konání jednání soudu. Vláda Spojeného království v této souvislosti odkazuje konkrétně na bod 8 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2009/299, podle kterého by v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva mohla být případně věnována zvláštní pozornost rovněž snaze dotyčné osoby přijímat informace, které jsou jí určeny.

41 Evropská komise se naproti tomu domnívá, že takové předvolání, jako je předvolání dotčené v původním řízení, nesplňuje podmínky uvedené v čl. 4a odst. 1 písm. a) bodě i) rámcového rozhodnutí 2002/584. Tento orgán sice nevylučuje, že informace o datu a místě konání jednání soudu lze předvolané osobě platně předat nepřímo, prostřednictvím jiných osob, je-li prokázáno, že v souladu s požadavky zmíněného ustanovení byla předvolaná osoba s těmito informacemi skutečně obeznámena, což však nic nemění na tom, že vydávající justiční orgán musí předložit skutečnosti dokládající, že dotyčná osoba byla s těmito informacemi skutečně obeznámena. Nelze proto mít za to, že zohlednění doručení spočívajícího na právní fikci, aniž vydávající justiční orgán předloží další skutečnosti způsobilé doložit, že tento orgán danou osobu skutečně informoval o datu a místě konání jednání soudu, jak tomu podle všeho bylo v projednávaném případě, je s tímto ustanovením v souladu.

42 V této souvislosti je třeba připomenout, že i když právo obžalovaného osobně se účastnit soudního jednání představuje základní prvek práva na spravedlivý proces, tento požadavek není absolutní. Obžalovaný se může tohoto práva z vlastní svobodné vůle vzdát, a to výslovně či mlčky, pod podmínkou, že vzdání se práva je jednoznačně prokázáno, je spojeno s minimálním počtem záruk odpovídajících závažnosti trestného činu, pro který je stíhán, a není v rozporu s žádným důležitým veřejným zájmem. Porušení práva na spravedlivý proces není zejména prokázáno, i když se obžalovaný nezúčastnil soudního jednání osobně, pokud byl informován o datu a místě konání tohoto soudního jednání nebo byl obhajován právním zástupcem, kterého zmocnil za tímto účelem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 2013, C-399/11, Melloni, EU:C:2013:107, bod 49).

43 Právo osoby předvolané na jednání trestního soudu na spravedlivý proces tedy vyžaduje, aby tato osoba byla informována tak, aby si mohla účinně zařídit svou obhajobu. Účelem článku 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584 je dosáhnout tohoto cíle, ovšem bez taxativního výčtu prostředků, jichž lze k dosažení tohoto cíle použít. Vedle osobního předvolání jsou totiž podmínky stanovené tímto ustanovením splněny i tehdy, když dotyčná osoba skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místě jednání soudu „jiným způsobem“.

44 V tomto ohledu není předmětem rámcového rozhodnutí 2009/299 – jak stanoví bod 4 jeho odůvodnění – upravovat na úrovni unijního práva formy a způsoby používané příslušnými orgány při předávání, včetně procesních požadavků použitelných podle práva dotyčného členského státu.

45 Účelu čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584, připomenutého výše v bodě 43 tohoto rozsudku, je nutně dosaženo předvoláním učiněným „osobně“, zmíněným v první části věty uvedeného ustanovení, neboť tento způsob předvolání zaručuje, že dotyčná osoba sama převezme předvolání, takže o datu a místě konání jednání soudu je informována.

46 Účelem podmínek stanovených ve druhé části věty téhož ustanovení je dosáhnout téže vysoké úrovně ochrany předvolané osoby a zároveň zajistit, že tato osoba obdrží informace o datu a místě konání jednání soudu.

47 S ohledem zejména na znění čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584, podle kterého musí být jednoznačně určeno, že dotyčná osoba „o plánovaném jednání soudu věděla“, nemůže okolnost, že předvolání bylo předáno třetí osobě, která se zavázala toto předvolání dotyčné osobě předat – bez ohledu na to, zda tato osoba je či není členem domácnosti dotyčné osoby – dostát sama o sobě těmto požadavkům. Tento způsob předvolání totiž neumožňuje jednoznačně určit, že dotyčná osoba „skutečně“ převzala informaci o datu a místě konání jednání soudu, ani případně přesný okamžik tohoto převzetí.

48 Je pravda, že zásadně nelze vyloučit – jak podotkla Komise – že předání předvolání třetí osobě naplní požadavky čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584. K dosažení cíle sledovaného tímto ustanovením je ovšem třeba jednoznačně určit, že tato třetí osoba předvolání dotyčné osobě skutečně předala.

49 V této souvislosti musí vydávající justiční orgán v evropském zatýkacím rozkazu uvést skutečnosti, na jejichž základě shledal, že dotyčná osoba skutečně převzala úřední informaci o datu a místě konání jednání soudu. Při prověřování, zda byly podmínky uvedené v čl. 4a odst. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí 2002/584 splněny, může vykonávající justiční orgán vycházet i z jiných skutečností, včetně okolností, o kterých se dozví ze slyšení dotyčné osoby.

50 Vzhledem k tomu, že případy uvedené v čl. 4a odst. 1 písm. a) bodě i) rámcového rozhodnutí 2002/584 byly koncipovány jako výjimky z důvodu, pro který je možné odmítnout uznání, může vykonávající justiční orgán v každém případě – a to i poté, co shledá, že dotčená situace pod ně nespadá – zohlednit i jiné okolnosti, na jejichž základě bude moci prověřit, že při předání dotyčné osoby nedojde k porušení jejího práva na obhajobu.

51 Při takovém posuzování daného důvodu, pro který je možné odmítnout uznání, bude vykonávající justiční orgán moci zohlednit chování dotyčné osoby. Zvláštní pozornost případnému nedostatku snahy dotyčné osoby by totiž mohla být věnována právě v této fázi postupu předávání, zejména vyjde-li najevo, že se pokoušela vyhýbat doručení informací, které jí byly určeny.

52 Vykonávající justiční orgán bude moci zohlednit i okolnost, kterou na jednání před Soudním dvorem uvedla polská vláda, a sice že podle vnitrostátního práva vydávajícího členského státu může dotyčná osoba v každém případě podat návrh na obnovu řízení, považuje-li se předvolání, stejně jako v projednávané věci, za doručené jeho uložením u dospělé osoby, která je členem domácnosti dotyčné osoby.

53 Vykonávající justiční orgán má v každém případě možnost požádat podle čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 o neprodlené poskytnutí doplňujících informací, považuje-li informace, které mu sdělil vystavující členský stát, za nedostatečné pro to, aby mohl rozhodnout o předání.

54 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět, že čl. 4a odst. 1 písm. a) bod i) rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že takové předvolání, jako je předvolání dotčené v původním řízení, které nebylo oznámeno přímo dotyčné osobě, nýbrž bylo na adrese jejího bydliště předáno dospělé osobě, která je členem téže domácnosti a která se zavázala jej dotyčné osobě předat, ač na základě evropského zatýkacího rozkazu nelze prověřit, zda a případně kdy tato dospělá osoba toto předvolání dotyčné osobě skutečně předala, nesplňuje samo o sobě podmínky stanovené v tomto ustanovení.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 4a odst. 1 písm. a) bod i) rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že výrazy „osobně předvolána“ a „jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla“, použité v tomto ustanovení, představují autonomní pojmy unijního práva a musí být vykládány jednotně na celém území Evropské unie.**

2) **Článek 4a odst. 1 písm. a) bod i) rámcového rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, musí být vykládán v tom smyslu, že takové předvolání, jako je předvolání dotčené v původním řízení, které nebylo oznámeno přímo dotyčné osobě, nýbrž bylo na adrese jejího bydliště předáno dospělé osobě, která je členem téže domácnosti a která se zavázala jej dotyčné osobě předat, ač na základě evropského zatýkacího rozkazu nelze prověřit, zda a případně kdy tato dospělá osoba toto předvolání dotyčné osobě skutečně předala, nesplňuje samo o sobě podmínky stanovené v tomto ustanovení.**

Podpisy.